

Anmälan mot Polismyndigheten i Stockholms län angående handläggningen av en ansökan om besöksförbud m.m.

Anmälan

AA framförde i en anmälan till JO klagomål mot Polismyndigheten i Stockholms län. Hon uppgav bl.a. följande. Hon och hennes barn lever under hot från en f.d. sambo. För att få förtur i bostadskön kontaktade hon inspektören BB, brottsoffergruppen i Södertörns polismästardistrikt, för att få till stånd en hotbilda-bedömning. BB uppgav då bl.a. att hon inte kunde få hjälp eftersom hon hade "hängt ut" honom i TV och att hon var "svartlistad" hos polisen samt att hennes polisanmälningar hade "kommit bort". När hon ansökte om besöksförbud fick hon inte möjlighet att framföra de omständigheter som låg till grund för ansökan, vilket resulterade i att den avsågs.

Utredning

Handlingar fordrades in från polismyndigheten och Åklagarmyndigheten, Södertörns åklagarkammare. Av de infordrade handlingarna framgick bl.a. följande. Den 1 februari 2006 gjorde AA en polisanmälan om olaga hot och ofredande, och samma dag hölls målsägandeförhör med henne (K28810-06). Påföljande dag ansökte AA om besöksförbud beträffande X (AA 438-7991-06). Kammaråklagaren CC utfärdade den 8 februari 2006 utredningsdirektiv till polismyndigheten med anledning av ansökan om besöksförbud. Enligt direktiven skulle förhör med DD hållas snarast och senast inom en vecka. CC påminde polisen om förhöret den 15 februari, den 28 februari och den 27 mars 2006. Först den 7 april 2006 hölls förhöret med mannen. Den 13 februari 2006 beslutade CC att besöksförbud inte skulle meddelas. Samma dag lade hon ned förundersökningen om ofredande och olaga hot på grund av bristande bevisning; i detta ärende var DD misstänkt för brott.

Muntliga upplysningar inhämtades från åklagarkammaren, varvid kom fram att beslutet att inte meddela besöksförbud inte hade överklagats.

Ärendet remitterades till polismyndigheten för upplysningar och yttrande över vad som hade anförts i AA:s anmälan till JO och över handläggningen av ärendet om besöksförbudet. Polismyndigheten (dåvarande biträdande länspolismästaren EE)

kom in med ett remissvar jämte yttrande från Södertörns polismästardistrikt (polisintendenten FF).

FF anförde bl.a. följande.

Bakgrund

Den 23 januari 2004 anmälde AA att hon misshandlats av sin sambo (K22076-04). En förundersökning inleddes och dagen efter att anmälan gjorts, den 24 januari 2004, kontaktade brottsoffergruppen i Södertörn AA. Ett skyddsärende initierades. AA informerades om att det var lämpligt att hon och hennes barn flyttade till ett tillfälligt skyddat boende. AA fick därefter hjälp av BB, vid brottsoffergruppen, med transport till hennes föräldrars bostad i Stockholm där hon själv önskade bo. Hon upplystes om att den adressen inte var att rekommendera mot bakgrund av att hennes före detta sambo väl kände till denna adress.

BB hade fortsatta samtal med AA under viss tid efter flytten beträffande hennes och barnens skyddsbehov. BB rådde AA att inte återvända till bostaden. Vidare informerades AA om att hon kunde få stöd och hjälp att söka annan permanent skyddsbostad. Trots dessa rekommendationer flyttade AA tillbaka till sin bostad i – –. I samband med detta erbjöds hon en skyddstelefon. Hon ville själv hämta ut skyddstelefonen men inkom dock ej som avtalat varför ytterligare kontakt togs. Hon uppgav då att hon haft förhinder men lovade att hämta ut telefonen. Skyddstelefonen hämtades dock aldrig ut.

Under hösten 2004 hörde AA ånyo av sig till BB och begärde att få en skyddstelefon. Hon informerades då om att alla skyddstelefoner var utlånade, varför det inte fanns några tillgängliga vid detta tillfälle.

Den 1 februari 2006 upprättades en polisanmälan vid polisstationen i Haninge med AA som målsägande. Anmälan avsåg olaga hot och ofredande som inträffat den 1 juli 2005 (se K28810-06). Samma dag hölls ett målsägandeförhör med AA där hon redogjorde för omständigheterna kring brottet. I detta förhör uppgav hon även att hon ville ansöka om besöksförbud. Den 2 februari 2006, upprättades en ansökan om besöksförbud som skickades till åklagarmyndigheten (AA-438-7991-06).

Den 13 februari 2006 övertogs förundersökningen av kammaråklagare CC som, den 13 april 2006, fattade beslut om att förundersökningen skulle nedläggas. Motiveringen löd: ”Det finns inte längre anledning att fullfölja förundersökningen. På det utredningsmaterial som nu föreligger går det inte att bevisa att den som varit misstänkt har gjort sig skyldig till brott. Ytterligare utredning kan inte antas förändra bevisläget på ett avgörande sätt. Det går inte att bevisa de objektiva förutsättningarna för att förfarandet är brottsligt.”

Samma datum beslutade åklagare CC att besöksförbud inte skulle meddelas, motivering: skäl att meddela besöksförbud saknas.

I samband med att förundersökningen lades ned, i april 2006, kontaktade AA BB och begärde en hot- och riskbedömning. Detta för att få förtur i bostadskön för skyddat boende. AA informerades då om att det var utredningsmannen i ärendet som ansvarade för hot- och riskbedömningar och inte brottsoffergruppen. Eftersom BB ansåg att samarbetet mellan honom och AA inte fungerade meddelade han att en annan handläggare vid brottsoffergruppen skulle kontakta henne. Brottsoffergruppen gjorde dock bedömningen att AA inte var aktuell för skyddsåtgärder från polisens sida då något pågående ärende inte förelåg. Något nytt skyddsärende avseende AA initierades därför inte.

Den 30 maj 2006 valde BB att polisanmäla sig själv efter att tidningen Expressen publicerat en krönika där krönikören uppgav att polisen begått grova tjänstefel i ärendet AA. Den 1 juni 2006 inledde chefsåklagare GG en förundersökning gällande tjänstefel (ärendenummer: 820-B614-06). Den 22 juni 2006 lades förundersökningen ned med motiveringen att det inte längre fanns anledning att fullfölja förundersökningen då det saknades anledning att anta att brott som hör under allmänt åtal förövats.

Handläggningen av besöksförbudet

Handläggningen av ärendet AA 438-7991-06, angående besöksförbud, har skett i enlighet med de gängse rutiner som polismyndigheten har gällande dessa ärenden. Ärendet har diarieförts tillsammans med anmälan gällande olaga hot och ofredande. Ansökan har därefter överförts till åklagarmyndigheten. Kammaråklagare CC har sedan i samband med att förundersökning gällande olaga hot och ofredande lagts ned även avslagit ansökan om besöksförbud.

Handläggningen hos Brottsoffergruppen

BB har i en promemoria yttrat sig över anmälan riktad mot honom. Han uppger att han i det ifrågavarande telefonsamtalet med AA i april 2006 var noga med att uttrycka sig korrekt och endast förmedla nödvändig information. Uttalanden som att AA var "svartlistad" eller att "anmälningar kommit bort" känner BB inte igen. BB har heller ingen möjlighet att åstadkomma sådana åtgärder.

Chefsåklagare GG som har bedrivit förundersökning i detta ärende har konstaterat att det saknas anledning att anta att BB begått tjänstefel i sin kontakt med AA.

Södertörns polismästardistrikt har efter en granskning av ärendet ingenting att invända gentemot BB:s agerande eller handläggning av ärendet. De åtgärder som vidtagits har varit befogade och i enlighet med den arbetsordning som gäller vid Södertörns polismästardistrikt.

Polismyndigheten gjorde bl.a. följande bedömning.

Polismyndigheten delar Södertörns polismästardistrikts bedömning av ärendet. Det finns inget att invända mot handläggningen av ärendet AA 438-7991-06 gällande besöksförbud, eller mot det närliggande ärendet K28820-06 avseende ofredande och olaga hot.

Det har inte heller framkommit något som ger skäl att kritisera kriminalinspektör BB:s agerande i kontakten med AA.

Ärendet återremitterades till polismyndigheten för upplysningar och yttrande över anledningen till att förhöret med DD i besöksförbudsärendet hölls först två månader efter åklagarens utredningsdirektiv.

Polismyndigheten (biträdande länspolismästaren HH) kom in med ett remissvar jämte yttrande från Södertörns polismästardistrikt (polisintendenten FF). Till detta yttrande hade fogats en bilaga med upplysningar från gruppchefen JJ.

JJ upplyste följande.

06-02-02 skrivs begäran om besöksförbud.

06-02-08 får vi direktiv från åkl att misstänkt skall höras om sin inställning till ett besöksförbud.

06-02-08 skickas den första kallelsen till misstänkt. Kallelsen kommer åter med posten 06-02-13 (postens stämpel "har flyttat").

06-02-13 skickar utredaren en andra kallelse med en annan adress som han har fått fram. Misstänkt hörsammar inte denna kallelse.

06-02-15 får vi en påminnelse av åkl om föregående direktiv. Eftersom den misstänkte inte hör av sig fortsätter utredaren att försöka hitta om det finns ytterligare någon adress att få kontakt med misstänkt.

06-02-28 förfrågan från åkl per fax "hur går det med DD? Har du lyckats spåra honom än?"

Utredaren faxar detta meddelande till åklagaren " Den misstänkte har flera adresser. Jag försöker nå honom men har ännu ej lyckats. Återkommer så fort jag får kontakt med honom."

06-03-27 får vi påminnelse om påminnelsen.

06-04-03 skickas en tredje kallelse på ytterligare en adress. Utredaren faxar även till åkl och meddelar detta och lägger till att målsägaren inte har hört av honom.

06-04-07 förhör med misstänkt.

06-04-13 åkl beslutar att inte meddela besöksförbud och beslutar även att förundersökningen läggs ner.

FF anförde bl.a. följande.

Tre kallelser till förhör har skickats till den misstänkte gärningsmannen. Av olika anledningar – – – har den misstänkte hörsammat först den tredje kallelsen. Södertörns polismästardistrikt anser inte att det finns något att anmärka på den handläggning som bedrivits i samband med ärendet AA-438-7991-06.

Polismyndigheten gjorde följande bedömning.

Som framgår av den redovisade bakgrunden (här utelämnat, se istället JJs upplysningar; JO:s anm.) berodde dröjsmålet med förhöret på att det var problematiskt att få fram en korrekt adress för kallelsen till förhöret. Det var troligen av denna anledning som DD hörsammat först den tredje kallelsen, som ställts till en tredje adress.

Polismyndigheten finner vid en genomgång av den bakgrund som polismästardistriktet presenterat att utredaren synes ha vidtagit de åtgärder som under rådande omständigheter kunnat krävas av honom i syfte att få kontakt med DD. Utredaren har även hållit åklagaren underrättad om svårigheterna att komma i kontakt DD.

Polismyndigheten delar polismästardistriktets uppfattning att det inte finns något att anmärka på i den polisiära utredning som skett gällande ärende AA438-7991-06, ansökan om besöksförbud.

Bedömning

Frågor om besöksförbud skall handläggas skyndsamt (6 a § lagen om besöksförbud, 1988:688). Enligt Åklagarmyndighetens föreskrifter skall beslut i fråga om besöksförbud meddelas inom en vecka från det ansökan om besöksförbud kommit in till eller av annan anledning tagits upp vid en åklagarkammare, om inte särskilda skäl föreligger med hänsyn till utredningens beskaffenhet eller andra omständigheter (ÅFS 2005:27).

Av utredningen framgår att åklagaren den 8 februari 2006 gav polisen direktiv om att DD skulle höras om sin inställning till ett besöksförbud och att förhöret inte kom till stånd förrän den 7 april 2006. Som framgått berodde detta på att DD uppenbarligen hade tre olika adresser. Jag kan därför ha viss förståelse för att det dröjde något innan förhöret med DD kunde hållas. Enligt min mening tog det dock alltför lång tid innan den tredje kallelsen skickades iväg, och polismyndigheten kan därför inte undgå kritik för detta dröjsmål.

Det finns här anledning att framhålla att i ett ärende av det nu aktuella slaget är det särskilt angeläget att åklagarens direktiv utförs omedelbart – inte minst med beaktande av att åklagaren enligt de ovan nämnda föreskrifterna enligt huvudregeln skall fatta beslut inom en vecka. Polisen måste därför vinnlägga sig om att skyndsamt verkställa åklagarens direktiv i ärenden om besöksförbud.

I anmälan hit har AA också kritiserat BB och gjort gällande att han bl.a. uttalat sig på ett olämpligt sätt. Som framgår av polismyndighetens yttrande har BB

tillbakavisat detta och uppgett att han var noga med att uttrycka sig korrekt och endast förmedla nödvändig information. Ord står således mot ord. Enligt min mening är det inte meningsfullt att utreda saken vidare. Det bör här också nämnas att Åklagarmyndigheten har prövat om BB begått tjänstefel vid sin hantering av ärendet och kommit fram till att så inte var fallet. Mot denna bakgrund föranleder AA:s klagomål i denna del inte något uttalande från min sida.

Vad som i övrigt kommit fram föranleder inte heller någon ytterligare åtgärd eller något uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.